

Informacija o realizaciji Ugovora o koncesiji za izgradnju mHE na dijelu vodotoka Skrbuša

Na osnovu Odluke Vlade Crne Gore o davanju koncesije na osnovu energetske dozvole za izgradnju male hidroelektrane „Skrbuša“ na dijelu vodotoka Skrbuša („Službeni list CG“, broj 57/19), Ministarstvo ekonomije je 25.11.2019. godine, u ime Vlade, zaključilo Ugovor o koncesiji na osnovu energetske dozvole za izgradnju male hidroelektrane „Skrbuša“ na dijelu vodotoka Skrbuša sa koncesionarom, odnosno privrednim društvom „Hydro Logistics“ doo, Podgorica.

Zaključenjem Ugovora o koncesiji koncesionaru je dato pravo da u skladu sa odredbama ugovora koristi dio vodotoka Skrbuša i izgradi Objekte i postrojenja mHE koji su u funkciji obavljanja koncesione djelatnosti, na lokaciji određenoj Energetskom dozvolom, tehničkom dokumentacijom za koju pribavi sve potrebne saglasnosti, u skladu sa prijavom gradnje, s tim da prethodno ispuni i druge uslove u skladu sa relevantnim propisima. Predmetnim Ugovorom je propisano da je period koncesije u trajanju od 30 godina.

Realizacija Ugovora o koncesiji je shodno članu 3 Ugovora predviđena je tri faze, i to:

I faza – faza izrade tehničke dokumentacije, koja počinje od datuma zaključenja ovog Ugovora, a završava se Datumom izdavanja građevinske dozvole;

II faza – faza izgradnje Objekta mHE, koja počinje od Datuma izdavanja građevinske dozvole, a završava se Datumom dobijanja upotrebne dozvole za Objekat mHE, odnosno na Datum početka komercijalnog rada.

III faza – faza tehno-ekonomskog korišćenja hidroenergetskog potencijala za proizvodnju električne energije u Objektu mHE, koja počinje na Datum dobijanja upotrebne dozvole, odnosno na Datum početka komercijalnog rada, a završava se istekom perioda koncesije.

Rokovi trajanja faza su propisani članom 5 Ugovora o koncesiji na sljedeći način

I faza, u roku od 12 mjeseci od datuma zaključenja Ugovora;

II faza, u roku od 24 mjeseca od završetka I Faze, odnosno od Datuma izdavanja građevinske dozvole;

III faza, u roku koji se izračunava na način što se od Perioda koncesije oduzme vrijeme stvarnog trajanja I faze i II faze.

Imajući u vidu navedeno, I faza- faza izrade tehničke dokumentacije je počela da teče danom zaključenja tj. počev od 25.11.2019. godine, u trajanju od 12 mjeseci.

Koncesionar je u značajno prije isteka roka izvršio I fazu ugovorne obaveze na način što je dana 20.12.2019. godine podnio prijavu građenja objekta mHE „Skrbuša“ nadležnom organu. Kako je zakonom predviđeno da se Prijava podnosi nadležnom inspekcijском organu u roku od 15 dana prije početka gradnje, početak gradnje bi bio 4.1.2020. godine. Međutim kako je Zapisnik o inspekcijском pregledu izdat od Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma 27.12.2019. godine koncesionar je ispunio uslov gradnje shodno zakonu čime je Koncesionaru počela da teče II faza Plana realizacij. Trajanje II faze-**faza izgradnje u roku od 24 mjeseca počelo da teče od 27.12.2019. godine.**

Koncesionar je takođe izvršio svoju ugovornu obavezu po pitanju dostavljanja bankarske garancije na iznos od 500.000,00 eura.

Tokom trajanja radova na izgradnji pojavio se otpor jednog dijela lokalnog stanovništva. Pored ovoga postoji i obraćanje mještana koji su podržali izgradnju, čija validnost potpisa nije provjeravana. Koncesionar je konstatno ukazivao na navedeni problem, kao i da je do sad završeno preko 80% radova i istovremeno na nemogućnost dalje realizacije projekta.

Kao potvrdu svojih navoda koncesionar je dostavio Rješenje Osnovnog suda od 30.7.2021. godine kojim je određena privremena mjera, čime se određenim licima zabranjuje da preduzimaju određene radnje koje mogu nanijeti štetu koncesionaru i da omoguće dalji rad koncesionaru. Takođe dostavio je i Rješenje MUP-a od 30.3.2021. godine kojim je odbijen zahtjev koncesionara za pružanje asistencije.

Ministarstvo kapitalnih investicija je shodno odredbama člana 27 Ugovora o koncesiji, koje glase da koncedent ima pravo i obavezu da vrši stalnu kontrolu izvršenja obaveza iz Ugovora, vezano za rokove, uslove iz prihvaćenog ldejnog rješenja i poštovanje propisa, kao i da kontrolu vršiti preko ovlašćenih inspekcijjskih i/ili drugih nadležnih organa, pokrenulo postupak kontrole.

U vezi sa tim, obavljene su kontrole i dostavljeni sljedeći nalazi:

- Zapisnik o inspekcijjskom pregledu od 7.10.2020. godine – Odsjeka za ekološku inspekciju Mišljenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine je da za izvođenje ovog projekta izvođač, tj investitor nije u obavezi da pribavi dozvolu od Agencije u postupku procjene uticaja na životnu sredinu iz razloga što se realizuje van zone zaštićenih prirodnih područja.
- Zapisnik o inspekcijjskom pregledu od 13.10.2021. godine -Odsjeka za inspekciju za vode.
- Zapisnik o inspekcijjskom pregledu od 11.05.2021. godine -Odsjeka za inspekciju za vode- ustanovljeno je da u odnosu na posljednji kontrolni zapisnik da je izvršen premjer postavljenih cijevi i da su na građevinski objekat postavljena metalna vrata. Zapisnikom konstatovano da je izvršni direktor Slaven Burzanović izjavio da radovi od poslednje inspekcije nisu nastavljeni iz razloga loših vremenskih uslova i protesta mještana.
- Zapisnik o inspekcijjskom pregledu od 13.05.2021. godine – Odsjeka za ekološku inspekciju Mišljenje Agencije za zaštitu prirode i životne sredine je da za izvođenje ovog projekta izvođač, tj investitor nije u obavezi da pribavi dozvolu od Agencije u postupku procjene uticaja na životnu sredinu iz razloga što se realizuje van zone zaštićenih prirodnih područja.
- Zapisnik o inspekcijjskom pregledu 18.05.2021. godine – Odsjeka za vodoprivrednu inspekciju- Utvrđeno je da je pribavljeno Rješenje Uprave za vode kojim se daje vodna saglasnost na glavni projekat mHE „Skrbuša“.
- Zapisnik urbanističko-građevinskog inspektora od 20.5.2021. godine je donio mjeru zabrane gradnje zbog neobeležavanja trase.
- Zapisnikom urbanističko-građevinskog inspektora od 23.6.2021. godine je konstatovano da je subjekt nadzora dostavio dokaze o otklanjanju nepravilnosti i da nakon toga nijesu nađene nepravilnosti na objektu.
- Urbanističko građevinski inspektor je 20.8.2021. godine donio zabranu gradnje navodeći da je dobio obavještenje od MKI na osnovu kojeg je osporeno pravo gradnje. Takođe se u zapisniku navodi da se naređuje otklanjanje nepravilnosti odnosno preduzimanje mjera u obezbjeđenju i osiguranju sigurnosti i bezbijednosti okoline i objekata.
- Zapisnik o izvršenom inspekcijjskom pregledu – Odsjeka za šumarstvo i lovstvo broj: od 14.10.2021. godine, -izvršena bespravna sječa šuma parcela privatnih šuma fizičkih i pravnih

lica – Rješenjem Osnovnog državnog tužilaštva broj:4/20 od 17.03.2021.godine, odbacuje se krivična prijava tj prethodno navedeni zapisnik jer nema osnovane sumnje da su osumnjičeni izvršili krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

- Zapisnik o inspekcijskom pregledu od 18.10.2021. godine – Uvidom i pregledom gradilišta – dostavljene dokumentacije i upoređivanjem zatečenog i navedenog stanja na terenu postupajući inspektor konstatuje da su radovi koji su izvedeni, predviđeni Glavnim projektom na koji je data Vodna saglasnost od nadležnog organa – Uprave za vode, a da je pisanom izjavom nadzornog organa potvrđeno da se radovi u svemu odvijaju shodno Glavnom projektu.
- Na osnovu nalaza vještaka geodetske struke od 18.10.2021. godine utvrđeno je odstupanje cjevovoda od glavnog projekta.
- Inspektor je nadalje u zapisniku od 28.10.2021. godine, a potom rješenjem od 12.11.2021. godine donio mjeru zabrane gradnje i naredio izmještanje trase cijevi.
- Zapisnikom inspektora od 26.11.2021. godine se navodi da se očekuje donošenje rješenja kojim će se odobriti gradnja.
- Koncesionar se nakon toga 22.12.2021. godine obratio inspektoru čime je zatražio dostavljanje Rješenja o nastavku izvođenja svih radova na izgradnji male hidroelektrane "Skrbuša" kao zakonskoj obavezi.

Imajući u vidu odredbe iz Ugovora o koncesiji rok za završetak II faze izgradnje ističe 27.12.2021. godine. Smatrajući da mu pripada pravo na produženje II faze izgradnje u skladu sa članom 5 Ugovora o koncesiji, Koncesionar se obratio Ministarstvu za zahtjevom za produženje roka radova za fazu II dana 22.11.2021. godine, kao i urgencijama od 10.12. i 23.12.2021. godine. Kao razloge koji opravdaju pravo na produženje roka za II fazu izgradnje, koncesionar je naveo:

- postupanje trećih lica koja su ometala radove (protesti mještana),
- postupanje inspekcijskih organa koji su vršili nadzor nad izvršenim radovima i
- nezadovoljstvo sa Uslovima za izradu tehničke dokumentacije koje je izdao CEDIS-a dana 09.10.2020. godine jer isti ne daju snagu priključka koja bi odgovarala Koncesionaru.

Ministarstvo je razmotrilo Zahtjev Koncesionara za produženje roka za izgradnju II faze pa je našlo da je isti neosnovan.

Naime, članom 5.2 Ugovora o koncesiji je propisano da je produženje rokova za izgradnju faze I i II je moguće samo u slučaju kašnjenja bilo kojeg Organa, odnosno subjekta koji vrši javno ovlaštenje, prilikom izdavanja uslova, odobrenja saglasnosti i dozvola.

Obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o kašnjenju državnih organa, odnosno subjekta koji vrši javna ovlaštenja, Koncesionar nema prava na produženje roka za izgradnju faze II.

1. Protesti i slične aktivnosti u vezi izgradnje mHE predstavljaju rizik Koncesionara u skladu sa članom 25.3 Ugovora o koncesiji i Koncedent nije dužan da produžava rok za izgradnju faze II ukoliko bi se takvi protesti dešavali. Osim navedenog, Koncesionar je sa uspjehom ishodio sudskim putem privremenu mjeru – zabranu ometanja radova u skladu sa Rješenjem Osnovnog suda u Kolašinu I.br.15/21 od 30.07.2021. godine. Stoga protesti nisu valjan razlog da se dozvoli produženje, već su isti rizik koji je svojevrijem prihvatio Koncesionar potpisivanjem ugovora;

2. Postupanje inspekcijskih organa ne predstavljaju razlog za produženje roka izgradnje faze II, već su ovi postupci obavljani u okviru zakonskih ovlaštenja i nadležnosti inspektora koji su prilikom svog postupanja utvrdili više nepravilnosti koje je Koncesionar sam skrivio. Stoga, Koncedent ne može biti odgovoran niti dozvoliti produžavanje roka zbog propusta i nepravilnosti koji su nastale radnjama i krivicom Koncesionara. Naročito, okolnosti koje se tiču inspekcijskih postupaka, zabrana granje usljed nepravilnosti u radovima, ne mogu dovesti u vezu sa članom 5.2 Ugovora o koncesiji koji se odnosi na eventualna kašnjenja organa prilikom izdavanja uslova, odobrenja saglasnosti i dozvola, stoga pozivanje na inspekcijske postupke ne može predstavljati valjan razlog za produženje roka za izgradnju faze II;

3. Činjenica da Koncesionar nije zadovoljan sa Uslovima koje mu je CEDIS izdao dana 09.10.2020. godine, kao i da CEDIS nije udovoljio naknadnom zahtjevu Koncesionara da se poveća kapacitet priključka na elektro-energetski sistem, ne mogu biti valjan razlog za produženje roka izgradnje faze II, jer ova pitanja nisu u nadležnosti Koncedenta niti isti može odlučivati o pitanju kolike će snage biti priključak Koncesionara na elektro-energetsku mrežu. Ukoliko je zaista i došlo do toga da CEDIS po ponovnom zahtjevu Koncesionara nije donio Uslove koji povećavaju kapacitet priključka, to opet nije sprječavalo Koncesionara da izvrši radove koje je dužan bio izvršiti na fazi II u skladu sa Ugovorom o koncesiji. Osim navedenog, u skladu sa članom 25.1.1. Ugovora o koncesiji, pitanje priključenja mHE na Elektronenergetski sistem predstavlja rizik na koji je Koncesionar pristao, a svakako ne predstavlja razlog da se Koncesionaru dozvoli produženje roka u skladu sa članom 5.2 Ugovora o koncesiji.

Imajući u vidu da Koncesionar nema pravo na produženje roka za izgradnju faze II, konstatuje se da je koncesionar na dijelu vodotoka Skrbuša, društvo "Hydro Logistics" doo Podgodica od dana 27.12.2021. godine u kašnjenju izgradnje faze II iz člana 3 Ugovora o koncesiji. čime je prekršio Ugovor o koncesiji pa se su se stekli uslovi da Koncedent pisanim putem obavjesti Koncesionara o postojanju razloga za raskid ugovora i da se Koncesionaru odredi primjereni rok do 90 dana za završetak radova faze II u skladu sa članom 23.3 Ugovora o koncesiji.